

СТАН ЛІСОКУЛЬТУРНОЇ СПРАВИ У ФІЛІЇ «ГУТЯНСЬКЕ ЛГ» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

Горденко С.А. гр. 205з-23М-01
Науковий керівник – к.с.-г.н., доц. **М.М. Діденко**
Державний біотехнологічний університет

Філія «Гутянське лісове господарство» ДП «Ліси України» розташована в північно-західній частині Харківської області на території Богодухівського і Краснокутського адміністративних районів. Площа лісового фонду філії складає 31,105 тис. га.

Клімат району розташування лісгоспу помірно-континентальний. В зимовий період коливання морозів і відлиг, а в літній час можливі тривалі засухи.

Основними ґрунтоутворювальними породами на території підприємства є леси й лесоподібні суглинки на правобережних нагорних ділянках і давньоалювіальні піщані, зрідка супіщані відкладення надзаплавних (борових) терас. На правобережних нагорних територіях основними є сірі лісові ґрунти – типові ґрунти дібров, що сформувалися під тривалим впливом широколистяних лісів в умовах помірного зволоження. Залежно від інтенсивності гумусованості та розвитку ознак опідзолювання, тип сірих ґрунтів диференціюється на три підтипи: темно-сірі, сірі та світло-сірі лісові ґрунти. На території лісгоспу переважають темно-сірі опідзолені ґрунти середньо- й важкосуглинкові. Основними типами ґрунтів борових терас є дернові слабопідзолені піщані й глинисто-піщані ґрунти. За лісорослинним районуванням територія підприємства належить до зони Лівобережного Лісостепу. Домінують свіжі грудки (45,5 %), свіжі субори займають 26,4 % площі, свіжі сугрудки – 25,3 %, свіжі бори – 2,8 %. (А. А. Рубан, С. І. Познякова, 2018).

Об'єкт досліджень – аналіз господарської діяльності філії «Гутянське ЛГ» ДП «Ліси України» з лісовідновлення та лісорозведення.

З розподілу площі вкритих лісовою рослинністю ділянок за основними групами типів лісу, встановлено переважання за площею дібровних типів – 45,5%, суборовим типам належить – 26,4%, трохи менше значення, а відповідно і площу займають сугрудки – 25,3% і лише частка у 2,8% займають борові умови. Підготовка ґрунту в умовах підприємства при залісенні лісокультурних площ проводиться в попередній рік, механізовано (бороздами). Лісові культури створюються здебільшого посадкою сіянців, а на деяких зрубках посівом жолудів. Після суцільних санітарних рубок в осередках кореневої губки в свіжих борах у позаминулі роки (2018-2020рр.) лісові культури створювалися за використання садивного матеріалу дуба червоного і ялини європейської.

З метою забезпечення філії якісним садивним матеріалом в умовах підприємства створено постійні розсадники загальною площею 13,7 га. Продуктивна площа яких становить 6,2 га, а кількість вирощеного щорічно садивного матеріалу у вигляді сіянців за останні два роки – в середньому становить 1,22 млн. шт. У філії також добре розвинуте парникове і тепличне (під плівкою) господарство. В кожному лісництві збудовані плівкові теплиці загальною площею 0,25 га, а також парники для зеленого живцювання площею 170 м². Вирощування сіянців в теплицях дає змогу контролювати їх якість та збереження при несприятливих кліматичних умовах, де вихід стандартного посівного матеріалу сосни звичайної набагато більший в порівнянні з відкритими площами висіву в розсадниках. В розсадниках здебільшого вирощується посадковий матеріал листяних порід.

Посадковий матеріал, вирощений в лісових школках, використовують для озеленення садиб лісництв і реалізація місцевому населенню.

Для виконання лісовідновлювальних робіт потреба лісгоспу в насінні за останні два роки в середньому становила 3256 кг. Заготівля насіння проводилась лісовою охороною, а частково закуповувалась в інших лісгоспах. Із загальної кількості заготовленого за останні два роки насіння на постійних насінневих ділянках, плюсових деревах, генетичних резерватах та клоново-насінневих плантаціях зібрано 24%.

Для вирощування високоякісного садивного матеріалу з цінними спадковими властивостями в лісгоспі створена постійна лісонасінна база площею понад 186га, з якої 85,1% площ відведено під заготівлю жолудів дуба звичайного, 11,2% - сосні звичайної та 3,7% площ відведено під заготівлю насіння модрина європейської. Слід також відмітити, що в умовах підприємства лісові культури зростають переважно за 2 класом якості – 57,1% площ лісокультурного фонду, 33,7 % - 1-го та 9,2% площ займають лісові культури 3-о класу якості.

З аналізу відомостей проектів лісових культур, лісових плантацій і природного поновлення станом на 2024 рік по філії «Гутянське ЛГ» ДП «Ліси України» встановлено, що лісові культури створювались переважно за схемою садіння 4,0x0,7м на 80,3% площ, за схемою 2,5x0,7 – 17,2%, а за схемою 2,5x0,5 лише на 2,5% площ. При цьому перший варіант застосування схеми розміщення садивного матеріалу застосовується переважно при створенні лісових культур дуба звичайного в умовах свіжого груду, а схеми 2,5x0,7 та 2,5x0,5 при створенні лісових культур сосни звичайної, в умовах свіжого субору та сугруду.

Висновок. Для підвищення якості незімкнутих лісових культур потрібно своєчасно проводити доповнення, агротехнічний та лісівничий догляд, а в переведених у вкриті лісовою рослинністю лісових ділянках – освітлення.